

**Чернівецький навчально-науковий юридичний інститут
Національного університету
«Одеська юридична академія»**

Академічна доброчесність та професійна етика

*навчально-методичний
посібник*

*для першого (бакалаврського) рівня, галузь знань 08 «Право», спеціальність –
081 «Право»*

**Чернівці
2024**

УДК 174.4:001.89(075.8)
ББК 87.7я73 + 74.58я73

Рекомендовано до друку рішенням кафедри загальнотеоретичної юриспруденції та прав людини Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія» (Протокол № 2 від 29 серпня 2024 року)

Рекомендовано до друку Навчально-методичною радою Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія» (Протокол № 2 від 2 вересня 2024 року)

Рецензенти:

Зварич Р. В. – доктор юридичних наук, професор кафедри права та публічного управління ЗВО «Університет Короля Данила»

Возняковська К. А. – доктор юридичних наук, професор, в.о. завідувача кафедри цивільного, господарського права та приватно-правових дисциплін Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія»

Академічна доброчесність та професійна етика: навчально-методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня; галузь знань - 08 «Право», спеціальність - 081 «Право»/ Укл.: Цуркан-Сайфуліна Ю.В. Чернівці, 2024. 46 с.

ББК 87.7я73 + 74.58я73

© ЧННЮІ НУ «ОЮА», 2024
© Цуркан-Сайфуліна Ю.В, 2024

8. Добročесність – це чинити правильно навіть коли на тебе ніхто не дивиться. URL: <https://uacrisis.org/uk/dobrochesnist-tse-chynyty-pravylno-navit-koly-na-tebe-niht-ne-dyvitysya-golova-nazk>
9. Добročесність перемагає. URL: <https://www.special.online.ua/manifest-dobrochesnosti>
10. Добročесність: поняття, складові та історія. URL: <https://prosvita.nazk.gov.ua/blog/dobrochesnist-ponyattya-skladovi-ta-istoriya>
11. Курс лекцій з юридичної деонтології : навч. посіб. / за заг. ред. І. А. Логвиненка, І. Л. Невзорова. Харків : ХНУВС, 2022. 184 с.
12. Кулик, Є. Використання антиплагіатних систем: секрети успіху 2021 URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/27452>
13. Кулик, Є. Текстові запозичення, оформлення посилань і цитувань в освітніх та наукових роботах 2021 URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/42134>
14. Мар'єнко М., Коваленко В. Штучний інтелект та відкрита наука в освіті. Фізико-математична освіта. 2023. Т. 38, № 1. С. 48–53.
15. Рекомендації щодо використання штучного інтелекту у навчанні, викладанні та дослідженнях. URL: <https://www.oxsico.com/wp-content/uploads/2023/06/AI-guidelines-for-universities-UA-v1.03.pdf>.
16. Тарасенко Н. Штучний інтелект: досягнення в розробці та ризики подальшого розвитку. Шляхи розвитку української науки: суспільний дискурс. 2023. № 4 (186). С. 15–31.
17. Філіпенко Л. В., Думанський О. В., Козак О. В. Академічна доброчесність в науковому та освітньому середовищі закладів освіти України: погляд крізь призму наявності штучного інтелекту. Академічні візії. 2023. № 19. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/380>.
18. Чуканова, С. Оформлення списків джерел. Цитування та посилання 2020 URL: <https://www.youtube.com/watch?v=u4zVfStfpPs&t=713s>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Пошукова система Google Академія (Google Scholar). URL: <http://scholar.google.com>.
3. Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти <https://academiq.org.ua/>
4. НАЗЯВО <https://naqa.gov.ua/>

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Опис навчальної дисципліни.....	8
Тематичний план навчальної дисципліни.....	9
Глосарій.....	10
Плани семінарських і практичних занять.....	13
Завдання для самостійної та індивідуальної роботи студентів.....	15
Інтерактивні вправи.....	18
Теми доповідей.....	21
Тести.....	24
Контрольні питання з навчальної дисципліни.....	36
Кейси.....	38
Питання до Заліку.....	41
Список рекомендованих джерел до вивчення навчальної дисципліни.....	43

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна «Академічна доброчесність та професійна етика» є обов'язковою складовою освітньо-професійної програми «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право». Курс має особливе значення для формування етичної культури та професійної відповідальності майбутніх юристів, що є невід'ємними елементами їхньої професійної діяльності.

Актуальність та необхідність вивчення курсу обумовлена сучасними викликами в освітньому та професійному середовищі, які ставлять питання дотримання принципів академічної доброчесності, етичних стандартів та професійної відповідальності в основу підготовки кваліфікованих фахівців у галузі права. Ураховуючи глобалізацію освіти, цифрову трансформацію суспільства та специфіку правничої діяльності, курс акцентує увагу на важливості захисту інформації, дотримання етики у цифровому середовищі, а також вирішенні етичних дилем у кризових ситуаціях, зокрема у воєнний час.

У межах курсу вивчаються принципи академічної доброчесності, які є основою культури навчання, викладання та наукових досліджень. Розглядаються питання етичної поведінки в академічному середовищі, уникнення плагіату, прозорості в дослідженнях, відповідального використання штучного інтелекту, а також поваги до авторських прав. Особливу увагу приділено ролі етичних стандартів у правничій діяльності, які включають захист персональних даних, конфіденційність інформації та регулювання конфліктів інтересів.

Курс також охоплює міжнародні та національні кодекси етики, які визначають правові та етичні норми поведінки юристів, а також їх практичне застосування. Зокрема, аналізуються основні етичні принципи в умовах глобалізації правничої діяльності, що дозволяє студентам зрозуміти специфіку регулювання етичних питань у міжнародному контексті.

Окрім цього, навчальна дисципліна зосереджується на важливості формування у студентів навичок критичного мислення, що включає здатність аналізувати етичні ситуації, обирати оптимальні рішення у складних обставинах та враховувати як правові, так і етичні аспекти. Навчання спрямоване на розвиток етичної відповідальності, формування правової культури та усвідомлення ролі доброчесності у забезпеченні високого рівня якості освіти, наукових досліджень та правозастосування.

Курс «Академічна доброчесність та професійна етика» є важливим елементом підготовки фахівців-правників, що забезпечує їхню готовність діяти відповідно до найвищих стандартів етичної та професійної поведінки. Знання та навички, отримані під час вивчення курсу, стануть основою для формування моральних цінностей і професійної компетентності студентів, що дозволить їм

17. Шаблій, О. В. Академічне письмо та презентація : навч. посіб. (англійською мовою) для здобувачів магістерського і освітньо-наукового рівня вищої освіти / О. В. Шаблій, І. Ю. Пьянова ; Міністерство освіти і науки України, Одеський державний екологічний університет. – Житомир : ТОВ "505", 2021. – 84 с.

Допоміжна:

1. Академічна доброчесність: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти галузі знань 081 «Право» [Електронне видання] / уклад.: Харитонova О.І., Ульянова Г.О., Кирилюк А.В., Галупова Л.І., Бааджи Н.П.; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво "Юридика", 2024. 74 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3bcd51d7-c244-4cc3-ab57-28503f104043/content>
2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. монографія / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДПІДУ НАДУ, 2017. 169 с. URL: http://www.immsp.kiev.ua/postgraduate/Biblioteka_trudy/AkademichnaDo_brochesnist_2021.pdf
3. Академічна доброчесність: проблеми реалізації та відповідальність. URL: <https://wiki.legalaids.gov.ua>
4. Академічна культура українського студентства: основні чинники 20 формування та розвитку. URL: <https://surgery-four.pdmu.edu.ua/storage/common/docs/R1vyflum4hNfJntUrILfR6KRh1FhLdBWxXuD6Amv.pdf>
5. Академічне письмо та оприлюднення наукових результатів: Навч. посібник / уклад. Т. В. Лютий. Суми, 2019. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstreamdownload/123456789/78695/1/04_Lyuty_yTV_Academic_Writing_Short.pdf f; jsessionid=9DA50D30AA81551D1E5A7221A6540139
6. Бірюкова А. М. Етичні стандарти діяльності судді: поняття та роль. Актуальні проблеми держави і права. Одеса: Юридична література, 2021. С. 21–29.
7. Брензович К.С., Приходько В.П., Рошко С.М. Основи наукових досліджень в економіці: Методичні вказівки до самостійної роботи (для студентів денної та заочної форм навчання освітнього ступеня бакалавра спеціальності 292 міжнародні економічні відносини). Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2023. 96 с.

7. Криштанович М. Ф., Біловус Д. І. Особливості формування професійного етикету майбутніх юристів. Академічні візії, №18. 2023. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/330/294>.
8. Мартинюк О. М. Академічне письмо (конспект лекцій): навчально-методичне видання. Луцьк: Вежа, 2021. 48 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20241/1/akadem_mart.pdf
9. Основи академічного письма: конспект лекцій / Укл. Т.В. Клименко. Чернівці: НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 94 с. URL: <http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/21644>
10. Основи академічного письма: конспект лекцій для студентів усіх спеціальностей / Уклад.: М.Г.Маковій, О.М.Жовнір, І.Ю.Репіна, Л.Ф.Плотникова. Київ - Тернопіль: КНУБА-Ф-ОП Шпак В.Б., 2023. 61 с. URL: <https://repository.knuba.edu.ua/server/api/core/bitstreams/5151794d-aaca43c4-956e-c3b329ff605c/content>
11. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. закладів вищої освіти / укладачі: М. В. Кудла, В. О. Коблик ; Міністерство освіти і науки України, Уманський педагогічний університет імені Павла Тичини. – Умань : Видавець М.М. Сочінський, 2021. - 185 с.
12. Ульянова Г. О. Академічна доброчесність в умовах дистанційного навчання [Лекція] // Освітній процес в умовах воєнного стану в Україні: Всеукраїнське науково-педагогічне підвищення кваліфікації. URL: <https://cuesc.org.ua/novini/vidbulas-lektsiya-prisvyachena-akademichnij-dobrochesnosti-v-umovahdistantijnogo-navchannya/>
13. Цуркан-Сайфуліна Ю. В., Агатій Ю. Д. Нормативно-правова основа адміністративно-правового регулювання правоохоронної діяльності. Актуальні питання юридичної науки. 2024. № 23. С. 284-291. DOI <https://doi.org/10.32782/ln.2024.23.36>
14. Цуркан-Сайфуліна Ю.В., Агатій Ю.Д. Академічна доброчесність як складова професійної етики в контексті глобалізації освіти. Право і суспільство. 2024. №4. С. 359-363.
15. Цуркан-Сайфуліна Ю.В., Барабаш О.О. Визначення правової політики держави в контексті заохочувальних норм права та правової культури особи. Право і суспільство. 2024. № 1. С. 262-267. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.1.2.39>
16. Цуркан-Сайфуліна Ю.В., Барабаш О.О. Оцінка ефективності правового регулювання через призму заохочувальних правових норм та правової культури. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського Серія: Юридичні науки. 2024. Том 35 (74) № 1. С. 191-195. DOI <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2024.1/33>

ефективно виконувати свої обов'язки у сфері правничої діяльності та сприятиме сталому розвитку демократичного суспільства.

Компетентності, які мають бути сформовані у результаті опанування навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності

Загальні компетентності:

ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК14 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні компетентності:

СК 3 Цінування та повага гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК 10 Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК13 Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК14 Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН3 Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

ПРН6 Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН7 Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

ПРН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

ПРН 11. Мати базові навички риторики.

ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

ПРН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

ПРН20 Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки

У процесі вивчення дисципліни передбачається розв'язання певних завдань:

ознайомити студентів із принципами, нормами та стандартами академічної доброчесності, зокрема уникненням плагіату, прозорістю у наукових дослідженнях та захистом інтелектуальної власності;

надати базові знання про нормативно-правове регулювання академічної доброчесності на національному та міжнародному рівнях;

сформулювати здатність студентів ідентифікувати порушення академічної доброчесності, розробляти ефективні шляхи їх запобігання та оцінювати вплив цих порушень на освітнє середовище;

ознайомити з етичними стандартами професійної діяльності юриста, що стосуються регулювання конфліктів інтересів, захисту персональних даних, дотримання конфіденційності та етики цифрового середовища;

навчити студентів критично оцінювати етичні дилеми, що виникають у правозастосуванні, та пропонувати обґрунтовані рішення на основі професійної етики та правових стандартів;

ознайомити студентів із міжнародними та національними кодексами етики юристів, навчити їх застосовувати ці норми у практичній діяльності;

розглянути особливості етики під час кризових ситуацій, включаючи умови воєнного стану, та шляхи адаптації етичних принципів до нових викликів;

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ДО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна:

Нормативно-правові акти:

1. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n613>
3. Закон України «Про державну службу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19/ed20151210#Text>
4. Закон України (проект) «Про академічну доброчесність». URL: <https://naqa.gov.ua/>

Підручники, посібники, наукові праці:

1. Академічне письмо: навчальний посібник / укладачі: Т. М. Костирко, С. В. Ларенкова, І. В. Бондар, М. С. Жигалкіна. Миколаїв: НУК, 2022. 116 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0056109.pdf>
2. Барабаш О.О., Цуркан-Сайфуліна Ю.В. Правова культура як елемент ефективності заохочувальних норм у процесі розвитку правової політики держави. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 5 С. 544-546. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-5/137>
3. Горчинський С.В., Софілканіч М.І., Горбенко І.Ф. Якість української освіти й академічна доброчесність: вплив застосування штучного інтелекту. Академічні візії. 2023. № 20. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/407>.
4. Гребенюк Т. В. Академічна доброчесність: навчальний посібник. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 108 с. URL: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/14079/1/9130_2021.pdf
5. Доброчесність та етика : навч. посібник. для лекторів, які використовують університетські модулі Е4J із питань доброчесності та етики. Відень : ООН, 2021. 72 с. 45.
6. Котуха О.С., Цуркан-Сайфуліна Ю.В. Вплив правової політики на формування заохочувального механізму правового регулювання і правової культури в сучасному українському суспільстві. Правові новели. 2024. № 22. С. 28-35. DOI <https://doi.org/10.32782/ln.2024.22.04>

37. Проблеми взаємоповаги у взаєминах викладача і студента
38. Гендерна рівність у вищій освіті
39. Інклюзивність у навчальному процесі
40. Етичні виклики дистанційного навчання
41. Використання технологій у контексті академічної етики
42. Поняття конфлікту інтересів
43. Види конфліктів інтересів у правничій професії
44. Наслідки конфлікту інтересів для юриста
45. Методи запобігання конфлікту інтересів
46. Етичні ризики у взаємодії юриста з клієнтами
47. Роль етичних комісій у розв'язанні конфліктів
48. Національні й міжнародні підходи до конфлікту інтересів
49. Принципи етики у роботі з персональними даними
50. Захист персональних даних у юридичній практиці
51. Етичні аспекти цифровізації правничої діяльності
52. Проблеми дезінформації та маніпуляцій у ЗМІ
53. Поняття інформаційної безпеки
54. Професійна етика в умовах війни
55. Роль юриста в захисті прав людини під час воєнних дій
56. Етичні виклики в умовах збройних конфліктів
57. Гуманітарне право та етика
58. Етика наукових досліджень
59. Добросовісність у публікаційній діяльності
60. Правила цитування та уникнення плагіату

сприяти формуванню навичок аналізу наукових та правових текстів; здатності вести дискусії на етичні теми, аргументувати свої позиції, базуючись на принципах академічної доброчесності та професійної етики.

Результати навчання. Внаслідок вивчення курсу студенти будуть здатні:

розуміти природу та значення академічної доброчесності й професійної етики у правничій діяльності;

аналізувати етичні норми та стандарти у правовій та освітній сферах, застосувати їх у практичній діяльності;

ідентифікувати та розв'язувати етичні дилеми, враховуючи як правові, так і моральні аспекти ситуації;

дотримуватися принципів прозорості, чесності та відповідальності у наукових дослідженнях та професійній діяльності;

використовувати міжнародні та національні кодекси етики у своїй професійній діяльності;

визначати шляхи гармонізації етичних стандартів у різних сферах діяльності, включаючи правозастосування, наукові дослідження та освіту.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вид заняття	Загальна кількість годин (ДФ)	Загальна кількість годин (ЗФ)
лекції	16	10
семінарські заняття	18	6
індивідуальна робота	12	26
самостійна робота	44	48
всього	90	90
Залік	+	+

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Поняття академічної доброчесності
2. Моральний аспект академічної доброчесності
3. Етичний аспект академічної доброчесності
4. Правовий аспект академічної доброчесності
5. Основні принципи академічної доброчесності
6. Принцип чесності в освітньому процесі
7. Принцип прозорості у викладанні та оцінюванні
8. Принцип відповідальності у навчальній діяльності
9. Принцип взаємоповаги в академічному середовищі
10. Принцип об'єктивності в оцінюванні знань
11. Поняття плагіату
12. Види плагіату
13. Відповідальність за плагіат
14. Поняття фальсифікації та фабрикації
15. Види академічної недоброчесності
16. Списування як порушення академічної доброчесності
17. Нормативно-правове забезпечення академічної доброчесності
18. Академічна доброчесність у Законі України «Про освіту»
19. Роль внутрішніх положень ЗВО у забезпеченні доброчесності
20. Санкції за порушення академічної доброчесності
21. Поняття професійної етики юриста
22. Основні етичні принципи правничої професії
23. Незалежність як принцип діяльності юриста
24. Конфіденційність у правничій практиці
25. Професійна відповідальність юриста
26. Міжнародні кодекси етики юристів
27. Кодекс професійної етики адвокатів України
28. Етичні дилеми в юридичній практиці
29. Методи вирішення етичних дилем
30. Роль етики у формуванні довіри до юриста
31. Етика викладача в закладах вищої освіти
32. Етична поведінка студента
33. Академічна свобода викладача
34. Обов'язки викладача перед студентами
35. Права студентів у навчальному процесі
36. Обов'язки студентів у академічному середовищі

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 7. Етика професійної відповідальності

Кейс 1: Захист винного клієнта

Адвокат знає, що його клієнт винний, але повинен його захищати в суді. Як юристу діяти етично?

Кейс 2: Тиск з боку керівництва

Юристу наказують закрити очі на порушення закону. Якщо він не погодиться, його можуть звільнити. Як діяти в такій ситуації?

Кейс 3: Помилка адвоката

Юрист припустився серйозної помилки, яка може нашкодити клієнту. Чи повинен він повідомити про це?

Тема 8. Етика в умовах війни та кризових ситуацій

Кейс 1: Юрист під час війни

Адвокат працює в зоні конфлікту, де судова система фактично не діє. Як йому діяти, щоб зберегти професійну етику?

Кейс 2: Документування воєнних злочинів

Юрист отримує докази воєнного злочину, але його життю загрожує небезпека, якщо він їх передасть міжнародним організаціям. Що він має робити?

Кейс 3: Правозахисник під тиском

Юрист, який займається правозахисною діяльністю, отримує погрози. Чи має він продовжувати свою роботу? Як можна забезпечити його безпеку?

Тема 1.	Основи академічної доброчесності
Тема 2.	Етика в правничій професії
Тема 3.	Академічне середовище як простір етичної взаємодії
Тема 4.	Конфлікти інтересів та етичні ризики
Тема 5.	Захист інформації та цифрова етика
Тема 6.	Етика наукової діяльності та доброчесність
Тема 7.	Етика професійної відповідальності
Тема 8.	Етика в умовах війни та кризових ситуацій

ГЛОСАРІЙ

Академічна відповідальність – обов’язок дотримуватися академічних норм і принципів під час навчання та досліджень.

Академічна доброчесність – сукупність етичних норм і принципів, що забезпечують чесність у навчанні та науці.

Академічна культура – система цінностей, що регулює поведінку учасників освітнього процесу.

Академічна мобільність – можливість студентів і викладачів навчатися та викладати в інших навчальних закладах.

Академічна свобода – право викладачів і студентів на вільний вибір методів викладання, досліджень та навчання.

Академічне письмо – стиль викладення наукової інформації з дотриманням норм оформлення джерел.

Академічне шахрайство – використання недоброчесних методів для отримання переваг у навчанні.

Антиплагіатна перевірка – процес виявлення збігів у текстах для оцінки оригінальності.

Авторське право – сукупність норм, що регулюють права автора на результати його творчої діяльності.

Адвокатська етика – система моральних принципів та норм, які регулюють поведінку адвокатів.

Благочесність – моральна якість, що передбачає чесність, справедливість та дотримання етичних норм.

Бібліографічне посилання – оформлене зазначення джерела використаної інформації.

Брехня у науковій діяльності – свідоме подання неправдивих результатів дослідження.

Булінг в академічному середовищі – систематичне цькування або дискримінація студентів чи викладачів.

Взаємоповага – етичний принцип, що передбачає рівне ставлення до всіх учасників освітнього процесу.

Викладацька етика – сукупність норм поведінки викладачів у навчальному середовищі.

Відповідальність за порушення академічної доброчесності – санкції, які застосовуються до осіб, що порушують етичні стандарти в освіті.

Гонорарний конфлікт – етична проблема, пов’язана з отриманням винагороди за професійну діяльність.

Декларація про академічну доброчесність – документ, що засвідчує зобов’язання дотримуватися академічних принципів.

Кейс 2: Викладач чи друг?

Студент Дмитро товаришує з викладачем і просить його поставити вищу оцінку без відповідних знань. Викладач хоче допомогти, але розуміє, що це нечесно. Як йому варто діяти?

Кейс 3: Недобросовісний партнер по груповій роботі

У командній роботі студент Ігор нічого не робив, але вимагає, щоб його ім’я було зазначене в проєкті. Як має вчинити група?

Тема 4. Конфлікти інтересів та етичні ризики

Кейс 1: Адвокат і дві сторони спору

Юрист одночасно представляє інтереси двох клієнтів, які є сторонами одного конфлікту. Чи є це конфліктом інтересів? Як варто вчинити?

Кейс 2: Дружба чи професія?

Суддя має розглянути справу, в якій відповідачем є його старий друг. Чи може суддя залишитися неупередженим? Як слід діяти в такій ситуації?

Кейс 3: Приховані фінансові інтереси

Юрист радить клієнту укласти контракт з компанією, в якій він сам є співвласником. Чи є тут конфлікт інтересів? Які можуть бути наслідки?

Тема 5. Захист інформації та цифрова етика

Кейс 1: Кібербезпека клієнта

Адвокат отримав доступ до конфіденційних даних клієнта через електронну пошту. Чи безпечно використовувати особистий комп’ютер для роботи з такими документами?

Кейс 2: Злом юридичної бази

Хакери отримали доступ до бази юридичної компанії. Чи несуть юристи відповідальність за витік конфіденційної інформації?

Кейс 3: Публічний пост

Адвокат розповів про деталі судової справи у своєму блозі, не вказуючи імен. Чи є це порушенням професійної етики?

Тема 6. Етика наукової діяльності та доброчесність

Кейс 1: Фальсифіковані дані

Дослідник змінив отримані результати експерименту, щоб вони краще відповідали гіпотезі. Чи є це порушенням академічної доброчесності?

Кейс 2: Співавторство чи маніпуляція?

Професор вимагає, щоб його ім’я було включене у список авторів наукової статті, хоча він не брав участі у дослідженні. Чи є це порушенням етики?

Кейс 3: Повторна публікація

Науковець вирішив подати ту саму статтю в кілька журналів. Чи є це етичним?

КЕЙСИ

Тема 1. Основи академічної доброчесності

Кейс 1: Допомога другу

Студент Олексій написав курсову роботу самостійно, але його друг попросив надіслати файл для ознайомлення. Через кілька днів викладач виявив дві однакові роботи. Як має діяти викладач? Чи можна вважати Олексія порушником академічної доброчесності?

Кейс 2: Групова робота

Студенти працюють над спільним проєктом, але один із членів групи не зробив жодної частини роботи, а наприкінці вимагає, щоб його прізвище було зазначене у списку авторів. Як має вчинити група?

Кейс 3: Переклад чи плагіат?

Студентка Анна знайшла іноземну статтю, яка повністю відповідає темі її реферату. Вона переклала текст і подала роботу як власну. Чи є це плагіатом? Які наслідки може мати така поведінка?

Тема 2. Етика в правничій професії

Кейс 1: Клієнт хоче порушити закон

До адвоката звернувся клієнт і попросив допомогти приховати фінансові махінації, щоб уникнути кримінальної відповідальності. Клієнт обіцяє велику винагороду. Як має діяти адвокат?

Кейс 2: Конфлікт між законом і совістю

Адвокат представляє клієнта, якого вважає винним у злочині. Однак професійна етика вимагає забезпечити йому якісний захист. Чи повинен адвокат діяти на користь клієнта, навіть якщо його особисті переконання суперечать цьому?

Кейс 3: Секрети клієнта

Адвокат отримав важливу інформацію від свого клієнта, яка могла б допомогти іншій стороні судового процесу. Чи може адвокат розголосити цю інформацію?

Тема 3. Академічне середовище як простір етичної взаємодії

Кейс 1: Справедлива оцінка

Студентка Марина вважає, що викладач занижив їй оцінку через особисту неприязнь. Як вона має діяти? Чи є механізми оскарження оцінок у навчальному закладі?

Дисциплінарні санкції – заходи покарання за академічні порушення (зниження оцінки, відрахування тощо).

Документування досліджень – процес фіксації даних та результатів наукової роботи.

Експертне рецензування – процедура оцінки наукових праць фахівцями перед публікацією.

Етичні дилеми – ситуації, у яких необхідно зробити вибір між двома етичними нормами.

Етичні комісії – органи, що розглядають порушення академічної доброчесності.

Етичний кодекс – офіційний документ, що містить норми професійної поведінки.

Захист персональних даних – обов’язок зберігати конфіденційність інформації відповідно до закону.

Інтелектуальна власність – результати творчої діяльності, що охороняються законом.

Інформаційна війна – маніпулятивне використання інформації для досягнення політичних або соціальних цілей.

Конфіденційність – принцип збереження таємниці інформації, отриманої внаслідок професійної діяльності.

Конфлікт інтересів – ситуація, у якій особисті або фінансові інтереси можуть впливати на об’єктивність рішень.

Культура академічної дискусії – сукупність правил ведення конструктивних наукових обговорень.

Міжнародне гуманітарне право – сукупність норм, що регулюють захист прав людини під час воєнних конфліктів.

Моральна відповідальність – особиста відповідальність за етичні рішення та вчинки.

Наукова етика – принципи доброчесності у проведенні наукових досліджень.

Наукова фальсифікація – навмисне викривлення результатів досліджень.

Неупередженість – принцип об’єктивного оцінювання без особистих симпатій або впливу.

Об’єктивність – принцип академічної доброчесності, що передбачає чесне оцінювання знань.

Паритетність у дискусії – рівноправність усіх учасників наукових обговорень.

Плагіат – привласнення чужих ідей, текстів або наукових результатів без належного посилання.

Порушення академічної доброчесності – будь-які дії, що суперечать нормам чесності в освіті та науці.

Професійна етика – сукупність норм, що регулюють поведінку фахівців у конкретній сфері.

Рецензування – оцінювання наукової роботи перед її публікацією.

Робота з відкритими джерелами – використання інформації з публічних ресурсів із дотриманням етичних норм.

Самоплагіат – повторне використання власних попередніх робіт без належного посилання.

Санкції за порушення доброчесності – можливі покарання за академічні порушення.

Суддівська етика – система моральних норм, що регулюють поведінку суддів.

Списування – використання чужих відповідей під час виконання завдань чи іспитів.

Фабрикація – вигадкування або маніпуляція науковими даними.

Фальсифікація – навмисна зміна наукових даних або результатів дослідження.

Юридична відповідальність – встановлені законом санкції за порушення норм права, зокрема в питаннях академічної доброчесності.

2. Як цифрові технології впливають на професійну етику юристів?
3. Які ризики можуть виникати внаслідок інформаційної війни та дезінформації?
4. Чому важливо дотримуватися прозорості під час роботи з інформацією?
5. Як юристи можуть запобігати маніпуляціям інформацією у своїй практиці?

Тема 6. Етика наукової діяльності та доброчесність

1. Які ключові етичні принципи мають дотримуватись науковці у своїх дослідженнях?
2. Чому плагіат, фабрикація та фальсифікація даних є серйозними порушеннями наукової доброчесності?
3. Як процедура рецензування сприяє підтримці академічної доброчесності?
4. Яким чином правильне цитування допомагає уникнути академічного шахрайства?
5. Чому колаборація дослідників вимагає етичних норм і відповідальності?

Тема 7. Етика професійної відповідальності

1. Яке значення має професійна етика у виконанні обов'язків юристом?
2. Які наслідки можуть виникнути за порушення професійної етики у правничій діяльності?
3. Як професійні асоціації контролюють дотримання етичних стандартів?
4. Чому етичні порушення можуть підірвати довіру суспільства до правової системи?
5. Як принципи незалежності, чесності та справедливості впливають на роботу юриста?

Тема 8. Етика в умовах війни та кризових ситуацій

1. Чому етичні принципи залишаються важливими навіть у кризових ситуаціях?
2. Як юристи можуть допомагати захищати права людини під час війни?
3. Які особливості має правозастосування в умовах збройних конфліктів?
4. Як міжнародне гуманітарне право регулює поведінку юристів під час війни?
5. Яку роль відіграють юристи у документуванні воєнних злочинів та забезпеченні справедливості?

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Основи академічної доброчесності

1. Чому академічна доброчесність є важливою для якісної освіти та науки?
2. Які основні види академічної недоброчесності існують?
3. Як можна запобігти плагіату у наукових роботах?
4. Які правові наслідки можливі за порушення академічної доброчесності?
5. Як дотримання академічної доброчесності впливає на репутацію навчального закладу?

Тема 2. Етика в правничій професії

1. Що таке професійна етика юриста, і які її основні принципи?
2. Чому незалежність є важливим аспектом діяльності юриста?
3. Як принцип конфіденційності захищає інтереси клієнта?
4. У яких випадках юрист може зіткнутися з етичними дилемами, і як їх вирішувати?
5. Яке значення мають міжнародні кодекси професійної етики для юристів?

Тема 3. Академічне середовище як простір етичної взаємодії

1. Які основні етичні норми повинні дотримуватися викладачі та студенти?
2. Чому взаємоповага є важливим елементом академічного середовища?
3. Як гендерна рівність та інклюзивність впливають на якість освіти?
4. Які конфлікти можуть виникати в академічному середовищі та як їх вирішувати?
5. Які етичні проблеми можуть виникати під час використання новітніх технологій у навчанні?

Тема 4. Конфлікти інтересів та етичні ризики

1. Що таке конфлікт інтересів і чому він є загрозою для професійної етики?
2. Які основні наслідки невирішеного конфлікту інтересів?
3. Як юристи можуть уникати конфліктів інтересів у своїй діяльності?
4. Які міжнародні стандарти регулюють конфлікти інтересів у правничій практиці?
5. Яким чином етичні комісії сприяють вирішенню конфліктів інтересів?

Тема 5. Захист інформації та цифрова етика

1. Які основні принципи захисту персональних даних у правничій сфері?

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Основи академічної доброчесності

1. Поняття академічної доброчесності: моральний, етичний та правовий аспекти.
2. Принципи академічної доброчесності у вищій освіті.
3. Види академічної недоброчесності: плагіат, фальсифікація, списування.
4. Нормативно-правове регулювання академічної доброчесності в Україні.
5. Практичні кейси виявлення академічної недоброчесності.

Тема 2. Етика в правничій професії

1. Поняття професійної етики: філософсько-правовий вимір.
2. Основні принципи етики юриста: незалежність, конфіденційність, відповідальність.
3. Міжнародні та національні кодекси професійної етики юристів.
4. Етичні дилеми у правозастосуванні та методи їх розв'язання.
5. Роль етики у підтримці довіри до правничої професії.

Тема 3. Академічне середовище як простір етичної взаємодії

1. Етичні норми викладання і навчання.
2. Академічне середовище: права та обов'язки викладачів і студентів.
3. Проблеми взаємоповаги в академічній спільноті.
4. Гендерна рівність та інклюзивність у навчанні.
5. Використання новітніх технологій у контексті академічної етики.

Тема 4. Конфлікти інтересів та етичні ризики

1. Поняття конфлікту інтересів у правничій професії.
2. Етичні ризики у взаємодії юриста з клієнтами.
3. Стратегії уникнення конфліктів інтересів.
4. Вирішення етичних суперечок у правничій практиці.
5. Регулювання конфліктів інтересів на національному та міжнародному рівнях.

Тема 5. Захист інформації та цифрова етика

1. Принципи використання інформації: чесність і прозорість.
2. Захист персональних даних у правничій практиці.
3. Етичні виклики в умовах диджиталізації правової сфери.
4. Маніпуляції інформацією: етичні та юридичні аспекти.
5. Проблеми інформаційної війни та дезінформації.

Тема 6. Етика наукової діяльності та доброчесність

1. Етичні стандарти наукових досліджень.
2. Доброчесність у публікаційній діяльності.
3. Відповідальність за академічні порушення в науковій роботі.
4. Роль цитування та уникнення плагіату в академічному середовищі.

5. Колаборація дослідників і доброчесність у міждисциплінарних проєктах.

Тема 7. Етика професійної відповідальності

1. Роль етики у виконанні професійних обов'язків юристом.
2. Відповідальність за недотримання етичних норм.
3. Етичні аспекти судової діяльності.
4. Роль професійних асоціацій у забезпеченні етичних стандартів.
5. Наслідки етичних порушень для правової системи.

Тема 8. Етика в умовах війни та кризових ситуацій

1. Особливості професійної етики в екстремальних умовах.
2. Етичні виклики у правозастосувальній діяльності під час збройних конфліктів.
3. Гуманітарні принципи у діяльності правників.
4. Захист прав людини у воєнний час: етичні стандарти.
5. Роль міжнародного права у підтримці етичних норм під час війни.

9. Що є головним викликом для юристів у кризових умовах?

- a) Забезпечення доступу до правосуддя
- b) Відмова від надання допомоги
- c) Використання воєнного стану як виправдання для правопорушень
- d) Ігнорування гуманітарних норм

10. Яке значення має міжнародне право у воєнний час?

- a) Захищає цивільне населення та військовополонених
- b) Не застосовується у збройних конфліктах
- c) Визначає лише економічні санкції
- d) Дозволяє необмежене використання сили

- c) Ігнорування етичних норм через кризу
 - d) Повна відмова від професійної діяльності
2. Як війна впливає на дотримання етичних стандартів юристами?
 - a) Посилює необхідність дотримання гуманітарних принципів
 - b) Робить етику неактуальною
 - c) Дає змогу порушувати міжнародне право
 - d) Не має жодного впливу
3. Який принцип міжнародного гуманітарного права найбільше пов'язаний із професійною етикою юриста?
 - a) Захист цивільного населення
 - b) Використання насильства для вирішення спорів
 - c) Ігнорування міжнародних норм
 - d) Приховування воєнних злочинів
4. Яке твердження є правильним щодо документування воєнних злочинів?
 - a) Це важлива складова правосуддя
 - b) Воно не має значення для судових процесів
 - c) Це справа тільки журналістів
 - d) Воно не впливає на міжнародну відповідальність
5. Що таке гуманітарна діяльність юристів у кризових ситуаціях?
 - a) Надання правової допомоги постраждалим
 - b) Використання ситуації у власних інтересах
 - c) Відмова від правового супроводу
 - d) Робота тільки з військовими
6. Чому важливо дотримуватися етики у правозастосуванні під час збройних конфліктів?
 - a) Для забезпечення справедливості та відповідальності
 - b) Для виправдання порушень міжнародного права
 - c) Для ухилення від відповідальності
 - d) Для ігнорування воєнних злочинів
7. Яку роль відіграють міжнародні організації у підтримці етичних стандартів під час війни?
 - a) Контроль за дотриманням прав людини
 - b) Зменшення ролі права у кризових ситуаціях
 - c) Підтримка лише однієї сторони конфлікту
 - d) Використання війни як юридичного інструменту
8. Яке з тверджень є правильним щодо судових процесів після війни?
 - a) Вони допомагають встановити справедливість
 - b) Вони є формальністю без наслідків
 - c) Вони не мають значення для міжнародного права
 - d) Вони є лише символічними

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.

Тема 1. Основи академічної доброчесності

1. **Проаналізуйте** основні принципи академічної доброчесності та наведіть приклади їх порушення у реальних навчальних ситуаціях.
2. **Підготуйте есе** (1-2 сторінки) на тему: «*Чому академічна доброчесність є основою якісної освіти?*»
3. **Виконайте тест** на перевірку рівня власної академічної доброчесності, використовуючи онлайн-інструменти оцінки доброчесності.
4. **Створіть презентацію** (5-7 слайдів) про методи боротьби з академічною недоброчесністю у різних країнах.
5. **Розробіть пам'ятку** для студентів щодо правил цитування та правильного використання джерел.

Тема 2. Етика в правничій професії

1. **Проаналізуйте кодекси професійної етики юристів України та міжнародних організацій** (наприклад, ІВА) та визначте основні відмінності.
2. **Напишіть есе:** «*Етичні дилеми у професії юриста: конфлікт між законом та мораллю*».
3. **Проаналізуйте реальний кейс** (скандал або судовий процес), у якому юрист порушив етичні принципи, та запропонуйте способи уникнення подібних ситуацій.
4. **Підготуйте рольову гру:** змодельуйте ситуацію, коли адвокат повинен прийняти етичне рішення у складному судовому процесі.
5. **Складіть чек-лист** для юриста, який допоможе уникнути етичних помилок у професійній діяльності.

Тема 3. Академічне середовище як простір етичної взаємодії

1. **Напишіть есе:** «*Взаємоповага в академічному середовищі: відносини між студентами та викладачами*».
2. **Створіть інфографіку** про права та обов'язки студентів у дотриманні академічної доброчесності.
3. **Розробіть сценарій конфліктної ситуації** у навчальному закладі (наприклад, несправедливе оцінювання) та запропонуйте варіанти її вирішення.
4. **Проаналізуйте внутрішній кодекс доброчесності** свого університету та визначте його сильні та слабкі сторони.
5. **Підготуйте плакат або постер** на тему: «*Гендерна рівність та інклюзивність у вищій освіті*».

Тема 4. Конфлікти інтересів та етичні ризики

1. Розгляньте конкретний кейс конфлікту інтересів у правничій сфері та поясніть, як його можна було уникнути.
2. **Напишіть аналітичну статтю:** «Ризики конфлікту інтересів у діяльності адвокатів».
3. **Створіть етичний кодекс** для юридичної фірми, де буде прописано механізми запобігання конфлікту інтересів.
4. **Виконайте рольову гру:** змодельуйте ситуацію, де юрист опиняється перед складним етичним вибором.
5. **Підготуйте презентацію** (5-7 слайдів) про міжнародні практики врегулювання конфлікту інтересів у правничій сфері.

Тема 5. Захист інформації та цифрова етика

1. **Підготуйте доповідь:** «Основні принципи захисту персональних даних у правничій діяльності».
2. **Створіть пам'ятку** для юристів щодо захисту інформації та конфіденційності клієнтів.
3. **Проаналізуйте реальний випадок** витоку персональних даних у юридичній сфері та його наслідки.
4. **Розробіть рекомендації** для правників щодо використання цифрових технологій без порушення етичних норм.
5. **Підготуйте тест** з 10 питань для перевірки знань про цифрову етику та захист інформації.

Тема 6. Етика наукової діяльності та доброчесність

1. **Створіть презентацію** про ключові етичні принципи наукових досліджень.
2. **Підготуйте аналітичний огляд** про порушення доброчесності в науці (відомі випадки плагіату, фальсифікації даних тощо).
3. **Виконайте практичне завдання:** перевірте наукову статтю на плагіат, використовуючи антиплагіатні сервіси, та проаналізуйте результати.
4. **Підготуйте есе:** «Чому наукова доброчесність є основою довіри до науки?».
5. **Створіть схему** процесу академічного рецензування та поясніть його значення.

Тема 7. Етика професійної відповідальності

1. **Напишіть есе:** «Роль етики у формуванні професійної репутації юриста».

- b) Усне попередження без наслідків
c) Повне ігнорування порушень
d) Нагородження за творчий підхід
5. Що означає принцип незалежності в діяльності юриста?
a) Відсутність стороннього впливу на прийняття рішень
b) Дотримання вказівок будь-яких організацій
c) Виконання вказівок клієнта без оцінки їх законності
d) Ухвалення рішень лише на основі власних інтересів
6. Чому конфіденційність є важливим аспектом професійної відповідальності юриста?
a) Забезпечує захист інформації клієнта
b) Дає змогу поширювати особисті дані клієнта
c) Не має значення у правничій діяльності
d) Дозволяє юристу приховувати свої помилки
7. Що таке суддівська етика?
a) Система моральних норм і принципів поведінки суддів
b) Кодекс правил для адвокатів
c) Право судді ухвалювати рішення без обґрунтування
d) Можливість суддів діяти безвідповідально
8. Яка роль професійних асоціацій у дотриманні етичних стандартів?
a) Розробка кодексів етики та моніторинг їх дотримання
b) Лише спостереження за діяльністю юристів
c) Відсутність будь-якого контролю
d) Видача сертифікатів без перевірки
9. Як етичні порушення впливають на правову систему?
a) Підривають довіру суспільства до судової системи
b) Покращують рівень правозастосування
c) Не мають жодного впливу
d) Роблять судові процеси більш ефективними
10. Чому важливо підтримувати професійну етику у правничій діяльності?
a) Для забезпечення справедливості та законності
b) Для отримання особистої вигоди
c) Для уникнення відповідальності
d) Для приховування юридичних помилок

Тема 8. Етика в умовах війни та кризових ситуацій

1. Що є основним завданням професійної етики юриста під час війни?
a) Дотримання прав людини та гуманітарних норм
b) Захист лише певних груп населення

норм

- b) Відмова від спільної діяльності
 - c) Ігнорування етичних норм у спільних дослідженнях
 - d) Використання матеріалів без узгодження
8. Яка роль цитування у науковій діяльності?
- a) Підтвердження наукової бази досліджень
 - b) Підвищення унікальності тексту
 - c) Ускладнення наукової роботи
 - d) Використання будь-яких матеріалів без обмежень
9. Що є наслідком порушення наукової доброчесності?
- a) Відкликання публікацій
 - b) Підвищення рівня досліджень
 - c) Визнання в науковій спільноті
 - d) Збільшення кількості наукових проєктів
10. Як технології допомагають у забезпеченні академічної доброчесності?
- a) Використання антиплагіатних програм
 - b) Автоматичне написання статей
 - c) Видалення посилань на джерела
 - d) Використання плагіату в дослідженнях

Тема 7. Етика професійної відповідальності

1. Що означає професійна етика юриста?
- a) Виконання обов'язків з дотриманням моральних принципів та законодавства
 - b) Особистий вибір юриста щодо його поведінки
 - c) Відсутність будь-яких етичних обмежень
 - d) Регулювання лише міжнародними нормами
2. Який із наведених принципів є основним у професійній етиці юриста?
- a) Чесність та справедливість
 - b) Використання особистих зв'язків для вирішення справ
 - c) Ухилення від відповідальності
 - d) Маніпуляція доказами
3. Що є наслідком порушення професійної етики юристом?
- a) Втрата довіри клієнтів та суспільства
 - b) Відсутність жодних наслідків
 - c) Підвищення авторитету юриста
 - d) Отримання додаткових можливостей у професії
4. Які заходи можуть бути застосовані до юриста за порушення етичних норм?
- a) Позбавлення ліцензії

2. **Розробіть рекомендації** для молодих юристів щодо уникнення етичних порушень.
3. **Проаналізуйте судову справу**, де юрист порушив етичні норми, та визначте її наслідки.
4. **Підготуйте діалог** між адвокатом та клієнтом, в якому буде продемонстровано професійну відповідальність.
5. **Розробіть інтерактивну вікторину** на тему професійної відповідальності юристів.

Тема 8. Етика в умовах війни та кризових ситуацій

1. **Підготуйте аналітичний звіт:** *«Роль юристів у захисті прав людини під час воєнних конфліктів»*.
2. **Розробіть алгоритм дій** юриста при документуванні воєнних злочинів.
3. **Проаналізуйте міжнародні норми гуманітарного права** та їх роль у збройних конфліктах.
4. **Підготуйте презентацію** (5-7 слайдів) про механізми розгляду воєнних злочинів у міжнародних судах.
5. **Складіть короткий довідник** для правників щодо етичних викликів під час роботи у кризових ситуаціях.

ІНТЕРАКТИВНІ ВПРАВИ

Тема 1. Основи академічної доброчесності

1. «Чесний чи нечесний?» – студентам пропонуються різні ситуації (наприклад, списування на іспиті, запозичення тексту без посилань), і вони мають вирішити, чи є це порушенням академічної доброчесності.
2. «Детективи академічної доброчесності» – студенти працюють у групах і розглядають кейси порушень академічної доброчесності, визначають вид порушення та пропонують шляхи його уникнення.
3. «Антиплагіатний челендж» – студентам даються тексти з можливими плагіатними фрагментами, і вони мають їх перефразувати та оформити відповідно до академічних стандартів.
4. «Суд над академічною недоброчесністю» – рольова гра, де одні студенти виступають у ролі комісії з академічної доброчесності, а інші – у ролі студентів, які припустилися порушень, і разом розглядають реальні ситуації.

Тема 2. Етика в правничій професії

1. «Етична дилема» – студентам пропонуються ситуації, в яких юрист опиняється перед складним етичним вибором, і вони мають обґрунтувати свої рішення.
2. «Моя адвокатська етика» – кожен студент отримує роль (адвокат, прокурор, суддя, клієнт) і в групах розбирає ситуацію, що вимагає дотримання етичних норм.
3. «Порушення чи ні?» – студентам демонструються уривки з реальних судових справ, і вони мають визначити, чи порушено етичні норми юриста.
4. «Майстер-клас з конфіденційності» – студентам пропонують розробити власні правила захисту інформації клієнта і презентувати їх перед аудиторією.

Тема 3. Академічне середовище як простір етичної взаємодії

1. «Мої права та обов'язки» – студенти в групах створюють список прав та обов'язків викладачів і студентів та обговорюють, як їх дотримуватися.
2. «Судове засідання» – моделювання ситуації, коли студент оскаржує оцінку викладача, а інші студенти виконують ролі сторін у спорі (студент, викладач, комісія).
3. «Конфлікт у групі» – студентам надається кейс про конфлікт між студентами через несправедливе оцінювання, і вони мають знайти етичне рішення ситуації.

10. Що є основною загрозою маніпуляцій інформацією в правничій діяльності?

- a) Використання неправдивих даних у судових процесах
- b) Вільний доступ громадськості до юридичних документів
- c) Відмова юристів від цифрових технологій
- d) Співпраця адвокатів із засобами масової інформації

Тема 6. Етика наукової діяльності та доброчесність

1. Що таке етичні стандарти у наукових дослідженнях?
 - a) Сукупність правил, що визначають доброчесність у дослідженнях
 - b) Збір інформації будь-яким способом
 - c) Використання лише власних ідей без аналізу джерел
 - d) Ігнорування законодавчих норм
2. Що є порушенням академічної доброчесності у наукових публікаціях?
 - a) Правильне цитування джерел
 - b) Фабрикація та фальсифікація даних
 - c) Самостійне проведення експериментів
 - d) Проведення рецензування статті
3. Чому важливо уникати плагіату у наукових роботах?
 - a) Для дотримання академічної доброчесності
 - b) Щоб зменшити кількість цитувань
 - c) Для приховування справжніх авторів ідей
 - d) Для підвищення рейтингу публікацій
4. Яка роль рецензування у наукових публікаціях?
 - a) Оцінювання статті перед її публікацією
 - b) Формальність без реальної перевірки
 - c) Процедура перевірки тільки технічних аспектів
 - d) Контроль виключно орфографії
5. Що таке «почесне авторство» в науці?
 - a) Включення у список авторів осіб, які не брали участі у дослідженні
 - b) Визнання наукового внеску дослідників
 - c) Використання відкритих джерел у статтях
 - d) Посилання на чужі роботи
6. Як уникнути академічного шахрайства?
 - a) Правильно оформлювати посилання на джерела
 - b) Використовувати чужі роботи без змін
 - c) Фальсифікувати дані для отримання кращих результатів
 - d) Використовувати неофіційні джерела
7. Що таке доброчесність у міждисциплінарних дослідженнях?
 - a) Спільна робота науковців із різних галузей з дотриманням етичних

- c) Використання особистих даних у маркетингових цілях без згоди
- d) Вільне поширення інформації без обмежень
- 3. Який нормативний акт регулює захист персональних даних у ЄС?
 - a) GDPR (Загальний регламент про захист даних)
 - b) Конституція Європейського Союзу
 - c) Кримінальний кодекс України
 - d) Кодекс цифрової поведінки
- 4. Яке твердження є правильним щодо захисту інформації у правничій діяльності?
 - a) Адвокат може розголошувати інформацію клієнта без його згоди
 - b) Юрист має обов'язок дотримуватися конфіденційності даних клієнта
 - c) Використання персональних даних клієнта дозволене у будь-яких цілях
 - d) Адвокат може передавати інформацію без дозволу клієнта
- 5. Який ризик пов'язаний із цифровізацією правової сфери?
 - a) Полегшення доступу до юридичних послуг
 - b) Можливість маніпуляції інформацією та кібератак
 - c) Прозорість юридичних процесів
 - d) Відсутність впливу цифрових технологій на право
- 6. Що таке інформаційна війна?
 - a) Використання дезінформації для впливу на громадську думку
 - b) Конфлікт між журналістами
 - c) Специфічна форма юридичних спорів
 - d) Використання відкритих джерел для пошуку інформації
- 7. Яка інформація вважається персональними даними?
 - a) Ім'я, дата народження, номер телефону
 - b) Відкриті дані про погоду
 - c) Інформація про транспортні маршрути
 - d) Дані з відкритих джерел новин
- 8. Як юристи можуть запобігти кібератакам у своїй діяльності?
 - a) Використовувати двофакторну автентифікацію та захищені сервери
 - b) Записувати всі паролі у відкритий документ
 - c) Відкривати невідомі електронні листи без перевірки
 - d) Ігнорувати загрози кібербезпеки
- 9. Який етичний аспект пов'язаний із використанням штучного інтелекту в юридичній сфері?
 - a) Відсутність будь-яких ризиків
 - b) Загроза упереджених рішень, ухвалених алгоритмами
 - c) Автоматична неупередженість алгоритмів
 - d) Юристи можуть нести відповідальність за помилки ШІ

- 4. «Академічна інклюзивність» – розробка студентами власних рекомендацій щодо створення комфортного академічного середовища для всіх.

Тема 4. Конфлікти інтересів та етичні ризики

- 1. «Чи є тут конфлікт інтересів?» – студентам пропонуються кейси, в яких вони мають визначити наявність конфлікту інтересів і запропонувати шляхи його вирішення.
- 2. «Судовий процес» – рольова гра, де студенти діляться на дві сторони: одна сторона доводить, що конфлікт інтересів є, інша – що його немає.
- 3. «Юридичний лабіринт» – інтерактивна вправа, у якій студенти проходять серію питань і виборів, що імітують реальну етичну дилему у юридичній практиці.
- 4. «Мій кодекс» – студенти розробляють власний кодекс поведінки для юристів щодо уникнення конфліктів інтересів.

Тема 5. Захист інформації та цифрова етика

- 1. «Захисти персональні дані» – студентам пропонується список дій, і вони мають визначити, які з них є ризикованими щодо захисту інформації.
- 2. «Юридичний чат» – симуляція ситуацій, коли юрист працює з клієнтом онлайн, а студенти мають дотримуватися конфіденційності.
- 3. «Цифровий злочин» – розгляд кейсу витоку конфіденційної інформації та обговорення юридичних і етичних наслідків.
- 4. «Правник у кіберпросторі» – студентам пропонується розробити рекомендації щодо етичного використання цифрових технологій юристами.

Тема 6. Етика наукової діяльності та доброчесність

- 1. «Знайди плагіат» – студентам пропонуються тексти, у яких потрібно знайти та виправити неправильно оформлені цитати.
- 2. «Академічна дискусія» – обговорення між студентами на тему: «Чи допустимо використовувати штучний інтелект для написання наукових робіт?».
- 3. «Науковий суд» – рольова гра, де студенти розбирають кейси, у яких відбулося порушення академічної доброчесності.
- 4. «Етика рецензування» – студенти працюють у групах, оцінюючи статтю за критеріями академічної доброчесності.

Тема 7. Етика професійної відповідальності

1. **«Що б ви зробили?»** – студентам пропонуються складні етичні ситуації, і вони мають обґрунтувати своє рішення.
2. **«Чесний адвокат»** – рольова гра, де студенти відтворюють реальні юридичні ситуації та аналізують дотримання етичних норм.
3. **«Засідання дисциплінарної комісії»** – студентам пропонується кейс, у якому адвокат порушив професійну етику, і вони мають вирішити, які санкції застосувати.
4. **«Професійний кодекс»** – студенти створюють власний кодекс поведінки юриста у складних ситуаціях.

Тема 8. Етика в умовах війни та кризових ситуацій

1. **«Етичні виклики воєнного часу»** – обговорення питань про захист прав людини та юридичні наслідки під час війни.
2. **«Суд над воєнними злочинцями»** – рольова гра, у якій студенти відтворюють процес розгляду воєнних злочинів у міжнародному суді.
3. **«Юрист у кризовій ситуації»** – студентам пропонується кейс, де вони мають прийняти рішення щодо правового захисту жертв війни.
4. **«Міжнародне право vs. реальність»** – аналіз міжнародних норм та дискусія щодо їх ефективності у конфліктах.

- c) Можливість юриста працювати без ліцензії
- d) Повне ігнорування юридичних норм
6. Чому конфлікт інтересів є серйозною проблемою у правничій професії?
 - a) Він не має жодного впливу на діяльність юриста
 - b) Він може вплинути на неупередженість та справедливість рішень
 - c) Він є звичайною практикою серед юристів
 - d) Він сприяє підвищенню прибутків адвоката
7. Які методи допомагають ідентифікувати конфлікт інтересів?
 - a) Розкриття всіх зв'язків юриста з клієнтом
 - b) Ігнорування можливих суперечностей
 - c) Відмова від документування відносин із клієнтом
 - d) Прийняття справи без обговорення деталей
8. Які види конфліктів інтересів можуть виникати у юристів?
 - a) Фінансовий, особистий та професійний
 - b) Лише фінансовий
 - c) Конфлікти існують тільки у суддів
 - d) Всі конфлікти можна ігнорувати
9. Що таке зловживання довірою клієнта?
 - a) Використання інформації клієнта для власної вигоди
 - b) Захист інтересів клієнта в суді
 - c) Надання консультацій без додаткових витрат
 - d) Виконання своїх професійних обов'язків чесно
10. Який міжнародний орган регулює питання конфліктів інтересів у правничій сфері?
 - a) ООН
 - b) Міжнародна асоціація юристів (IBA)
 - c) ВООЗ
 - d) Міжнародний комітет Червоного Хреста

Тема 5. Захист інформації та цифрова етика

1. Що таке цифрова етика?
 - a) Кодекс поведінки в соціальних мережах
 - b) Принципи відповідального використання цифрових технологій та інформації
 - c) Регулювання фінансових транзакцій в Інтернеті
 - d) Правила користування електронною поштою
2. Що є основним принципом роботи з персональними даними?
 - a) Відкритий доступ до всіх особистих даних
 - b) Захист та нерозголошення конфіденційної інформації

онлайн-іспитів

- с) Запровадження дистанційного навчання
 - д) Обов'язкове використання цифрових платформ
9. Як можна запобігти порушенню взаємоповаги між викладачами та студентами?
- а) Введення санкцій без пояснень
 - б) Відкриті діалоги та навчальні тренінги з етики
 - с) Повне скасування оцінювання
 - д) Обмеження прав студентів на скарги
10. Чому важливе дотримання академічної етики?
- а) Вона сприяє підвищенню якості освіти та взаємоповаги
 - б) Вона допомагає студентам отримувати вищі оцінки без зусиль
 - с) Вона потрібна лише для викладачів
 - д) Вона зменшує навантаження на адміністрацію

Тема 4. Конфлікти інтересів та етичні ризики

1. Що таке конфлікт інтересів?
- а) Взаємодія юристів у межах однієї справи
 - б) Ситуація, коли особисті або фінансові інтереси юриста суперечать його професійним обов'язкам
 - с) Виконання посадових обов'язків відповідно до закону
 - д) Відсутність будь-яких суперечностей у справі
2. Який з наведених варіантів є прикладом конфлікту інтересів?
- а) Юрист представляє одночасно дві сторони спору
 - б) Адвокат веде справу, не знаючи клієнта
 - с) Суддя виносить рішення на основі доказів
 - д) Юрист надає безкоштовну консультацію
3. Які наслідки може мати невирішений конфлікт інтересів?
- а) Підвищення довіри до юриста
 - б) Втрата репутації та можливі дисциплінарні санкції
 - с) Посилення прозорості юридичного процесу
 - д) Відсутність будь-яких наслідків
4. Як юрист може уникнути конфлікту інтересів?
- а) Відмовитися від справи, якщо існує особиста зацікавленість
 - б) Приховати інформацію про свої інтереси
 - с) Укласти неформальну угоду з клієнтом
 - д) Прийняти справу, навіть якщо є очевидний конфлікт
5. Що означає принцип незалежності юриста?
- а) Відсутність зовнішнього впливу на його професійну діяльність
 - б) Підпорядкування адвоката лише клієнту

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ

Тема 1. Основи академічної доброчесності

- 1. Академічна доброчесність як основа якісної освіти та науки.
- 2. Чесність, справедливість і повага до праці інших як моральні основи доброчесності.
- 3. Види академічної недоброчесності: плагіат, фальсифікація, фабрикація даних.
- 4. Відповідальність за порушення академічної доброчесності: моральний та правовий аспекти.
- 5. Академічна доброчесність у різних країнах: порівняльний аналіз систем контролю.
- 6. Використання антиплагіатних програм: ефективність та етичні аспекти.
- 7. Роль етичних комісій у підтримці академічної доброчесності.
- 8. Як уникнути академічної недоброчесності при написанні наукових робіт?
- 9. Академічна культура університетів: як формується та розвивається?
- 10. Наслідки недоброчесної поведінки для науковця та навчального закладу.

Тема 2. Етика в правничій професії

- 1. Філософські основи професійної етики юриста.
- 2. Кодекс професійної етики адвокатів України: аналіз основних положень.
- 3. Незалежність юриста: значення та виклики в реальній практиці.
- 4. Принцип конфіденційності у юридичній діяльності: етичний та правовий аспекти.
- 5. Етичні дилеми у правозастосуванні: як їх вирішувати?
- 6. Порівняння міжнародних та національних кодексів професійної етики юристів.
- 7. Довіра суспільства до юристів: як етика впливає на репутацію професії?
- 8. Судова етика: роль етичних принципів у роботі суддів.
- 9. Корупція в правничій сфері: як етичні норми допомагають її уникати?
- 10. Приклади порушень етики юристами та їх наслідки для правової системи.

Тема 3. Академічне середовище як простір етичної взаємодії

- 1. Етика викладача: баланс між академічною свободою та відповідальністю.
- 2. Обов'язки студента щодо академічної доброчесності.
- 3. Академічні права студентів: що слід знати?
- 4. Як справедливе оцінювання сприяє академічній доброчесності?
- 5. Проблема списування в університетах: як з нею боротися?

6. Дискримінація у навчальному процесі: причини та наслідки.
7. Гендерна рівність та інклюзивність в освіті: сучасні виклики.
8. Використання штучного інтелекту у навчанні: етичні ризики.
9. Роль студентських самоврядувань у підтримці академічної доброчесності.
10. Конфлікти між викладачами та студентами: причини, наслідки, вирішення.

Тема 4. Конфлікти інтересів та етичні ризики

1. Конфлікт інтересів у юридичній професії: як його ідентифікувати?
2. Способи уникнення конфліктів інтересів у правничій діяльності.
3. Етичні ризики у взаємодії юриста з клієнтом.
4. Використання конфіденційної інформації юристами: моральні та правові аспекти.
5. Як регулюються конфлікти інтересів у міжнародній правничій практиці?
6. Приклади судових справ, пов'язаних із конфліктами інтересів юристів.
7. Чи можна уникнути упередженості в юридичній практиці?
8. Санкції за порушення етичних норм у сфері права.
9. Роль етичних комісій у запобіганні конфліктів інтересів.
10. Професійна відповідальність юриста за недоброчесну поведінку.

Тема 5. Захист інформації та цифрова етика

1. Основні принципи роботи з персональними даними у правничій діяльності.
2. Регулювання цифрової етики: національні та міжнародні підходи.
3. Захист інформації клієнтів у правничій практиці.
4. Дезінформація та маніпуляції в юридичній сфері: етичні та правові аспекти.
5. Як юристи використовують штучний інтелект у своїй діяльності?
6. Вплив цифрових технологій на конфіденційність правничої діяльності.
7. Захист персональних даних у ЄС: аналіз GDPR.
8. Роль юристів у боротьбі з кіберзлочинністю.
9. Інформаційна війна та її вплив на правову сферу.
10. Виклики цифрової доброчесності у навчальних закладах.

Тема 6. Етика наукової діяльності та доброчесність

1. Етичні стандарти наукових досліджень: світові підходи.
2. Академічна доброчесність у наукових публікаціях.
3. Чому важливо уникати плагіату?
4. Фальсифікація та фабрикація даних у науці: приклади порушень.
5. Як правильно цитувати, щоб уникнути академічного шахрайства?
6. Співавторство в наукових публікаціях: проблеми та рішення.
7. Відповідальність за академічні порушення у світовій практиці.

- c) Підтримка студентів у списуванні
- d) Обмеження академічної свободи
2. Який принцип НЕ належить до етики студента?
 - a) Чесність у виконанні завдань
 - b) Використання плагіату для покращення результатів
 - c) Взаємоповага до викладачів та одногрупників
 - d) Дотримання академічних правил
3. Що таке академічна свобода викладача?
 - a) Автономія у розробці навчальних матеріалів та методик викладання
 - b) Право викладача самостійно призначати студентам оцінки без обґрунтування
 - c) Відмова від виконання службових обов'язків
 - d) Право на порушення правил академічної доброчесності
4. Що передбачає академічна свобода студентів?
 - a) Вільний доступ до освіти та обмін ідеями
 - b) Право змінювати оцінки без дозволу викладача
 - c) Ігнорування внутрішніх правил університету
 - d) Відсутність обов'язків перед викладачами
5. Яке порушення найчастіше спричиняє конфлікти в академічному середовищі?
 - a) Відмова від написання наукових робіт
 - b) Недотримання етичних норм, таких як дискримінація та упередженість
 - c) Відмова студентів від відвідування занять
 - d) Використання підручників замість електронних ресурсів
6. Що таке інклюзивність у навчанні?
 - a) Обмеження доступу студентів до матеріалів
 - b) Забезпечення рівних можливостей для всіх студентів, незалежно від особливостей
 - c) Використання лише традиційних методів викладання
 - d) Надання переваг одній групі студентів
7. Що є основною метою гендерної рівності в освіті?
 - a) Обмеження прав чоловіків або жінок
 - b) Надання рівних можливостей усім студентам незалежно від статі
 - c) Запровадження окремих програм для різних груп
 - d) Використання різних підходів до навчання для чоловіків і жінок
8. Яка найбільша загроза при використанні технологій у навчальному процесі?
 - a) Використання електронних підручників
 - b) Можливість академічної недоброчесності, зокрема списування під час

- b) Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»
 - c) Конституція України
 - d) Європейська конвенція з прав людини
5. Що означає принцип конфіденційності в юридичній професії?
- a) Юрист може розкривати будь-яку інформацію без дозволу
 - b) Юрист зобов'язаний зберігати в таємниці отриману інформацію
 - c) Юрист може обговорювати справи клієнта в колі друзів
 - d) Юрист не зобов'язаний документувати свої рішення
6. Чому важлива етична поведінка юриста?
- a) Вона не впливає на професійну діяльність
 - b) Вона формує довіру суспільства до правової системи
 - c) Вона є формальністю без практичного значення
 - d) Вона регулюється лише міжнародними організаціями
7. Яка організація розробила міжнародні стандарти етики для юристів?
- a) ООН
 - b) Міжнародна асоціація юристів (IBA)
 - c) Європейський суд з прав людини
 - d) ЮНЕСКО
8. Що таке конфлікт інтересів у діяльності юриста?
- a) Особиста зацікавленість у результаті справи, яка може вплинути на об'єктивність
 - b) Дотримання етичних стандартів
 - c) Виконання професійних обов'язків згідно з законом
 - d) Співпраця з іншими юристами
9. Як юрист може вирішити етичну дилему?
- a) Дотримуватись кодексів етики
 - b) Ігнорувати проблему
 - c) Приймати рішення на власний розсуд
 - d) Порушувати законодавство в інтересах клієнта
10. Чому важлива суддівська етика?
- a) Вона сприяє справедливості правосуддя
 - b) Вона дозволяє суддям уникати відповідальності
 - c) Вона потрібна тільки у міжнародному праві
 - d) Вона не має значення для правової системи

Тема 3. Академічне середовище як простір етичної взаємодії

1. Яке основне завдання етики викладача?
- a) Дотримання конфіденційності інформації
 - b) Об'єктивне оцінювання, прозорість і відповідальність

- 8. Роль рецензентів у забезпеченні наукової доброчесності.
- 9. Колаборація у науці: як забезпечити доброчесність у спільних проєктах?
- 10. Чесність як головний принцип академічної кар'єри.

Тема 7. Етика професійної відповідальності

- 1. Професійна етика як основа репутації юриста.
- 2. Юридична відповідальність за порушення етичних стандартів.
- 3. Етика у взаємодії юристів з клієнтами.
- 4. Чи можлива чесність у конкурентному середовищі юридичних послуг?
- 5. Як етика впливає на розвиток кар'єри юриста?
- 6. Приклади порушень етичних норм у юриспруденції.
- 7. Чому професійні асоціації встановлюють етичні стандарти?
- 8. Суддівська етика: виклики та рішення.
- 9. Чи є місце моральним принципам у кримінальному праві?
- 10. Вплив етичних порушень на довіру до правової системи.

Тема 8. Етика в умовах війни та кризових ситуацій

- 1. Професійна етика юриста в умовах збройного конфлікту.
- 2. Дотримання прав людини під час війни: етичні виклики.
- 3. Документування воєнних злочинів: етичні стандарти.
- 4. Гуманітарні принципи в діяльності правників.
- 5. Міжнародне гуманітарне право: моральні засади.
- 6. Виклики захисту персональних даних під час війни.
- 7. Роль правників у захисті цивільного населення під час воєнних дій.
- 8. Етичні проблеми судових процесів під час війни.
- 9. Відповідальність за воєнні злочини: етичний та правовий аспекти.
- 10. Дезінформація як зброя війни: як юристи можуть цьому протидіяти?

ТЕСТИ

Тема 1. Основи академічної доброчесності

1. Що таке академічна доброчесність?
 - a) Сукупність етичних принципів і норм поведінки у навчальному процесі
 - b) Кодекс поведінки студентів
 - c) Поняття, що стосується лише викладачів
 - d) Законодавчий акт
2. Який із наведених принципів НЕ належить до академічної доброчесності?
 - a) Чесність
 - b) Прозорість
 - c) Маніпуляція
 - d) Відповідальність
3. Яке з визначень найкраще описує плагіат?
 - a) Використання чужих ідей або текстів без належного посилання
 - b) Власне переосмислення матеріалу
 - c) Цитування з правильним зазначенням автора
 - d) Дослівний переклад іншої роботи
4. Яке з наведених тверджень про академічну доброчесність є правильним?
 - a) Вона стосується лише письмових робіт
 - b) Вона регулюється лише внутрішніми правилами ВНЗ
 - c) Вона включає моральний, етичний та правовий аспекти
 - d) Вона не впливає на репутацію навчального закладу
5. Яка відповідальність передбачена за академічну недоброчесність?
 - a) Відмова в оцінці
 - b) Відрахування з навчального закладу
 - c) Відкликання наукових ступенів
 - d) Усі перелічені варіанти
6. Що таке фабрикація даних?
 - a) Використання власних наукових ідей
 - b) Вигадування або маніпуляція результатами досліджень
 - c) Використання даних без зазначення джерела
 - d) Використання чужих даних з дозволу автора

7. Який документ регулює питання академічної доброчесності в Україні?
 - a) Закон України «Про освіту»
 - b) Кримінальний кодекс України
 - c) Кодекс адміністративного судочинства
 - d) Конституція України
8. Що означає принцип прозорості у навчальному процесі?
 - a) Відкритість у процесах навчання та оцінювання
 - b) Надання студентам доступу до особистих справ викладачів
 - c) Використання відкритих джерел інформації
 - d) Право студента змінювати оцінку без обґрунтування
9. Як можна запобігти плагіату?
 - a) Використовувати належні посилання на джерела
 - b) Копіювати тексти без змін
 - c) Використовувати машинний переклад
 - d) Приховувати першоджерела
10. Яка основна функція антиплагіатних програм?
 - a) Покарання студентів
 - b) Перевірка наявності збігів у текстах
 - c) Автоматична зміна тексту
 - d) Редагування помилок

Тема 2. Етика в правничій професії

1. Що таке професійна етика юриста?
 - a) Кодекс поведінки адвокатів
 - b) Сукупність моральних та етичних норм, що регулюють поведінку юриста
 - c) Законодавчі акти щодо діяльності суддів
 - d) Особисті переконання правників
2. Який принцип професійної етики НЕ є основним для юриста?
 - a) Незалежність
 - b) Конфіденційність
 - c) Відповідальність
 - d) Приховування правди
3. Що означає принцип незалежності юриста?
 - a) Підпорядкування тільки своєму клієнту
 - b) Непідконтрольність державним органам
 - c) Об'єктивність і відсутність стороннього впливу на прийняття рішень
 - d) Відмова від професійних обов'язків
4. Який із наведених кодексів містить етичні норми для адвокатів України?
 - a) Кодекс професійної етики адвокатів України